

Gutiérrez Suárez gegn Spáni

Dómur frá 1. júní 2010

Mál nr. 16023/07

10. gr. Tjáningarfrelsi

Ærumeiðingar. Fjölmíðlar.

1. Málsatvik

Kærandi, José Luis Gutiérrez Suárez, er spænskur ríkisborgari, búsettur í Madrid. Þegar atvik málsins áttu sér stað var hann útgáfustjóri dagblaðsins *Diario 16* en þar birtist árið 1995 frétt með fyrirsögninni: „Fimm tonn af hassi fundust í vörusendingu í eigu fyrirtækis Hassans II.“ Vísað var til fréttarinnar á forsiðu blaðsins með fyrirsögninni: „Fjölskyldufyrirtæki í eigu Hassans II bendlað við fíkniefnasmygl.“ Í fréttinni var fjallað um að löggæslufyrirvöld hefðu fundið 4.638 kíló af hassi í fölskum botni vöruflutningabifreiðar sem flutti ávexti fyrir fyrirtækið *Domaines Royaux* en það var í eigu konungsfjölskyldunnar í Marokkó.

Hassan II, konungur Marokkó, leitaði til dómstóls í Madrid vegna málsins. Dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu í nóvember 1997 að grundvallarréttindum konungsins hefði verið raskað með því að vega að æru hans. Fyrirsögn fréttarinnar hefði verið hlutdræg og að dómstóll hefði komist að þeirri niðurstöðu árið 1996 að þeir sem staðið hefðu að innflutningi fíkniefnanna hefðu ekki verið tengdir *Domaines Royaux* fyrirtækinu. Kærandi auk höfundar fréttarinnar og útgefanda blaðsins voru dæmdir til greiðslu sektar og til að birta dóminn í blaðinu.

Kærandi áfrýjaði málinu til áfrýjunardómstóls sem staðfesti fyrri dóm. Áfrýjunardómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að þær upplýsingar sem fréttin byggðist á hefðu ekki verið skoðaðar í ljósi afraksturs rannsóknar lögreglu eða upplýsinga um refsímál sem þá var yfirstandandi og nær lokið. Hæstiréttur staðfesti niðurstöður á fyrri dómstígum á þeim grundvelli að þær ásakanir sem fram komu í fyrirsögnum hefðu getað fengið almenna lesendur til að halda að marokkóska konungsfjölskyldan hefði tekið þátt í ólöglegum innflutningi á fíkniefnum. Kærandi skaut máli sínu til spænska stjórnlagadómstólsins en dómstóllinn lagði áherslu á mikilvægi blaðafyrirsagna og komst að þeirri niðurstöðu að umræddar fyrirsagnir, sem eðli málsins samkvæmt hefðu verið stuttar, hefðu vakið efa í hugum almennings um mannorð konungsfjölskyldunnar. Stjórnlagadómstóllinn hafnaði því kröfum kæranda.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi byggði kæru sína á því að brotið hefði verið gegn réttindum hans samkvæmt 10. gr. sáttmálans til að birta grein sína þar sem marokkóska konungsfjölskyldan var bendluð við fíkniefnainnflutning. Hann byggði kæruna jafnframt á því að brotið hefði verið gegn 1. mgr. 6. gr. og 14. gr. sáttmálans með því að skerða rétt hans til að leggja fram sönnunargögn og að hann hefði verið sakfelldur þrátt fyrir að hann hefði hvorki verið höfundur umræddrar greinar né eigandi dagblaðsins sem hún birtist í.

Niðurstaða

Spænska ríkið réttlætti takmörkun á tjáningarfrelsi kæranda með vísan til 18. gr. spænsku stjórnarskrárinnar og laga frá árinu 1982 um vernd æru, einkalífs og fjölskyldulífs og einnig á grundvelli þess lögmæta markmiðs að vernda bæri mannorð og réttindi konungsins af Marokkó.

Dómstóllinn tók fram að upplýsingarnar sem fjallað var um í málinu vörðuðu almannahagsmuni. Spænskur almenningur hefði átt rétt á að vera upplýstur um fíkniefnainnflutning sem marokkóska konungsfjölskyldan virtist tengjast enda virtist sem lögreglan hefði rannsakað þann anga málsins og hann fengið umfjöllun spænskra sakamáladómstóla. Dómstóllinn tók sérstaklega fram að efni dómsmála gætu komið til umræðu í fjölmíðlum og meðal almennings. Spænskir dómstólar hefðu ekki hafnað því að þær upplýsingar sem fram komu í umræddum fréttum hefðu verið sannar. Hæstiréttur Spánar hafði tekið fram að fyrirsagnir fréttanna en ekki þær sjálfar hefðu verið meiðandi. Dómstóllinn

taldi af þessu tilefni að skoða yrði fyrirsagnirnar og fréttirnar í heild. Þrátt fyrir að fyrirsagnirnar hefðu verið samdar í því augnamiði að vekja athygli lesandans hefði efni fréttanna verið sannleikanum samkvæmt. Hann tók einnig fram að það væri ekki hans hlutverk, frekar en innlendra dómstóla, að meta tækni blaðamanna og að frelsi fjölmiðla heimilaði þeim ákveðið svigrúm til að ýkja.

Enn fremur hefði höfundur fréttarinnar vísað til þeirra upplýsinga sem bjuggu að baki fréttinni þegar hún var samin. Að því gefnu að blaðamenn störfuðu í góðri trú á grundvelli fyrirliggjandi upplýsinga og að þær upplýsingar sem blaðamenn notuðu væru á annað borð sannar væri ekki hægt að ætlast til þess að þeir framkvæmdu sjálfstæðar frumrannsóknir á þeim málum sem þeir fjölluðu um. Slík krafa gæti grafið undan eftirlitshlutverki því sem þeir gegndu fyrir almenning.

Af þessum sökum taldi dómstóllinn að takmarkanir á tjáningarfrelsi kæranda hefðu ekki verið í samræmi við það mögulega tjón sem æru marokkósku konungsfjölskyldunnar var búið í málinu. Dómstóllinn taldi, með sex atkvæðum gegn einu, að brotið hefði verið gegn 10. gr. sáttmálans.

Þar sem kærandi hafði ekki farið fram á bæt看ur innan frests sem honum var settur dæmdi dómstóllinn honum engar bæt看ur.